

Íslenski ídnaðurinn

Álafoss — blómandi íslenskur klædna- ídnaður

Umfram stóra sölu á heimamarknaðinum er Álafoss 8. största útflutningsfyrirtökan í Íslandi

Álafoss er í dag tann elsta virkna ullaverksmiðjan í Íslandi.

Tað var í 1880-árunum, at menn komu við hugsjónini um at fara undir skipaða framleiðslu av

tógvi og klæðum úr ull. Undangongumaðurinn var Magnús Tórarinnsson á Halldórsstöðum í Laxárdali, sum veturin 1880-81 hevði verið í Keypmannahavn og nomið sær kunn-

leika til øllvøruiddnað. Heimafturkomin sendi hann altinginum eitt uppskot, har hann greiddi frá ætlanum sínum um at fara undir framleiðslu av ullvørum. Neyðugt var við

ymiskum maskinum, og kostnaðarmeting hansara ljóðaði upp á 120.000 krónur. Men altingið setti seg ikki ført fyrri at jætta umsókn hansara. Hetta var ov dýrt.

Tað eydnaðist kortini Magnúsi at fáa nakrar maskinur úr Danmark, og verksmiðja hansara var virkin í mong ár.

Björn Torláksson

Ein annar, ið eisini má roknaast ímillum undangongumenninar innan framleiðslu av ullvørum í Íslandi, er Björn Torláksson. Hann bar orð fyrri at vera sera gløggtur, og longu sum ungur gjørdi hann av, at tað sum altingið ikki kundi jætta Magnúsi Tórarinssyni, ætlaði hann at fremja í verki uttan áltingsins hjálp.

Í 1894 og 95 var hann í Lillehammer í Noregi, har hann fekk kunnleika til ullidnaðin í Noregi. Heimafturkomin fór hann undir at fyrirleika bygging av verksmiðju, sum varð bygd við Álafoss við Varmá. Fyrsta tógvið varð spunnið tann 1. apríl í 1896, og verður hesin dagurin roknaður sum stovnssetingardagur Álafoss.

Torfør byrjan

Hóast Björn Torláksson hevði goðar vónir um framtíðarútlitið hjá verksmiðjunum, so visti tað seg skjótt, at tað var torført at venja fólk við henda nýggja framleiðsluháttin. Hetta hevði við sær, at bert tvey ár seinni varð Björn noyddur at selja verksmiðjuna. Ein skyldmaður og hjálparmaður hansara, Halldór Jónsson, keypti so Álafoss. Hetta var í 1898.

Álafoss í dag

Nógv er broytt, síðan fyrsta ullin varð spunnin á Álafoss fyrri sløkum 90 árum síðan. Í dag er fyrirtökan ein av teimum stóru í Íslandi, og tað finst valla ein einasti íslendingur, sum kennir ikki navnið Álafoss.

Í einum tíðindaskrivi, sum verksmiðjan gav út í sambandi við ídnaðarframsýningina í Laugardalshöllini í Reykjavík fyrr í ár, verður m.a. sagt, at í dag umfatar framleiðslan m.a.: tógvi, klæðir,

gluggatjöld og gólvteppir. Alt er framleitt úr ull. Fyrirtökan hevur ofta nýggjar vørur á framleiðsluætlanini, og á hvørjum ári kemur onkur nýggj framleiðsla frá Álafoss.

Umboðsmenn eru í hvørjum býi kring landið, og í Reykjavík er smá-sölubúð. Eisini útlendingar hava vist stóran áhuga fyrri vørum frá Álafoss. Soleiðis er fyrirtökan í dag 8. största útflutningsfyrirtökan í Íslandi.

